

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з навчальної роботи

_____ Анатолій МЕЛЬНИЧЕНКО

«__» _____ 20__ р.

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ФАКУЛЬТЕТУ ЕЛЕКТРОНІКИ
КПІ ім. ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО
ПРАВА НА ВІЛЬНИЙ ВИБІР НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

УХВАЛЕНО:

Методичною радою
КПІ ім. Ігоря Сікорського
(протокол №__ від «__» _____ 2020 р.)

Вченою радою факультету електроніки
КПІ ім. Ігоря Сікорського
(протокол № 12/2020 від «21» грудня 2020 р.)

КИЇВ 2020

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про реалізацію права на вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти факультету електроніки КПІ ім. Ігоря Сікорського (далі – Положення) регламентує порядок забезпечення здобувачам вищої освіти права вільного вибору навчальних дисциплін на факультеті електроніки КПІ ім. Ігоря Сікорського відповідно до Закону України «Про вищу освіту», «Положення про організацію освітнього процесу в КПІ ім. Ігоря Сікорського» та «Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти КПІ ім. Ігоря Сікорського права на вільний вибір навчальних дисциплін».

1.2. Положення формалізує наступні процедури:

- формування кафедральних каталогів вибіркових навчальних дисциплін циклу професійної підготовки (далі – кафедральних Ф-Каталогів) та доведення їх до здобувачів вищої освіти (далі – здобувач);
- здійснення вибору здобувачами навчальних дисциплін з кафедральних Ф-Каталогів;
- організації вивчення здобувачами обраних дисциплін.

1.3. Обсяг вибіркового навчального дисциплін становить не менше 25% загального обсягу відповідної освітньої програми, за якою навчається здобувач, на відповідному рівні вищої освіти (далі – ВО).

1.4. Зміст конкретної вибіркової навчальної дисципліни визначає її силабус – робоча програма навчальної дисципліни.

1.5. Вибіркові навчальні дисципліни надають можливість здобувачу:

- побудувати індивідуальну траєкторією навчання;
- ознайомитися із сучасним рівнем наукових досліджень у відповідній галузі знань;
- поглибити професійну підготовку в межах обраної спеціальності та освітньої програми;
- здобути додаткові результати навчання в межах формування загальних та/або фахових компетентностей.

1.6. Здобувач обирає дисципліни відповідно до навчального плану, за яким він навчається, що визначає кількість і обсяг навчальних дисциплін вільного вибору здобувача для конкретного семестру. При цьому здобувач має право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших освітніх програм, за погодженням із завідувачем відповідної випускової кафедри.

1.7. Індивідуальна траєкторія навчання здобувача ВО може бути реалізована також за допомогою обрання ним певної сертифікатної програми, якщо такі запроваджені за відповідною спеціальністю відповідно до Положення про сертифікатні програми КПІ ім. Ігоря Сікорського.

1.8. У навчальному плані кожної освітньої програми зазначають обсяги та семестр вивчення вибіркового дисциплін, а також Каталоги з яких обираються дисципліни: загальноуніверситетський Каталог (далі – ЗУ-Каталог), кафедральні Ф-Каталоги.

1.9. Кожен кафедральний Ф-Каталог є систематизованим анотованим переліком навчальних дисциплін, які відносяться до вибіркової складової освітньої програми для певного рівня ВО.

1.10. Формування Каталогу має відповідати принципам альтернативності, змагальності та студентоцентризму (дисципліни можуть вважатися вибірковими лише якщо вони є такими з точки зору здобувача вищої освіти).

1.11. Зміст вибіркових навчальних дисциплін повинен враховувати вимоги до актуальності, наукоємності, практичної спрямованості та рівня вищої освіти.

1.12. Результати вибору здобувачем навчальних дисциплін зазначаються в його індивідуальному навчальному плані наступного навчального року в розділі «Обрані дисципліни» відповідно до Положення про індивідуальний навчальний план здобувачів вищої освіти КПІ ім. Ігоря Сікорського.

1.13. Навчальні дисципліни, які внесені до індивідуального навчального плану здобувача, є обов'язковими для вивчення.

1.14. Окрім вибору навчальних дисциплін в межах вибіркової складової відповідного навчального плану, здобувач ВО може формувати свою індивідуальну освітню траєкторію в межах нормативної складової шляхом:

- обрання виду рухової активності – обравши в дисципліні «Фізичне виховання відділення за видом спорту або теоретичний курс;
- обрання мови (англійська, німецька, французька) та рівня вивчення – в дисципліні «Іноземна мова»;
- обрання місця проходження практики;
- обрання теми кваліфікаційної роботи та керівника (наукового керівника) кваліфікаційної роботи.

2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ВИБІР НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Загальні підходи до формування вибіркової складової навчальних планів

2.1. Навчальні дисципліни кафедральних Ф-Каталогів спрямовані на поглиблення й вдосконалення спеціальних (фахових) компетентностей, визначених освітньою програмою.

2.2. Перелік навчальних дисциплін кафедрального Ф-Каталогу формується в межах відповідної освітньої програми.

2.3. Обсяг та семестровий контроль вибіркових навчальних дисциплін кафедральних Ф-Каталогів уніфікований і, як правило, становить 4 кредити ЄКТС з формою семестрового контролю – залік.

2.4. Обсяг та види аудиторних занять, форма семестрового контролю вибіркових навчальних дисциплін визначається відповідним навчальним планом.

2.5. Кількість та різноманітність запропонованих дисциплін в кафедральному Ф-Каталозі має бути достатньо великою і не дублювати одна одну.

2.6. Допускається формувати перелік вибіркових навчальних дисциплін у вигляді впорядкованої послідовності їх вивчення відповідно до навчального плану, якщо, наприклад, існують певні пререквізити дисципліни (вимоги до початку вивчення дисципліни).

2.7. Кожного семестру, починаючи з третього семестру підготовки бакалаврів та другого семестру підготовки магістрів або докторів філософії,

здобувач відповідного рівня ВО має вивчати не менше однієї обраної ним навчальної дисципліни.

Формування кафедрального Ф-Каталогу

2.8. У каталозі надається короткий опис кожної навчальної дисципліни (анотація), вказуються пререквізити (вимоги до початку вивчення дисципліни) і постреквізити (результати навчання) дисципліни, обсяг в кредитах ЄКТС, кафедра, яка забезпечує викладання та інше. Форма опису навчальної дисципліни кафедрального Ф-Каталогу представлена у Додатку 1 до Положення.

2.9. Основними критеріями включення навчальних дисциплін до кафедральних Ф-Каталогів є:

- затребуваність стейкхолдерами (актуальність дисципліни з позицій розвитку відповідної галузі економіки, напрямку наукових досліджень, попиту на відповідні компетентності на ринку праці тощо);
- відповідне кадрове забезпечення (науковий ступінь, вчене звання, підвищення кваліфікації науково-педагогічного працівника, досвід викладання ним дисципліни, відгуки здобувачів щодо якості викладання тощо);
- наявність навчально-методичного та інформаційного забезпечення (силабус, підручник, навчальні посібники, методичні рекомендації тощо);
- дидактичне забезпечення (презентації, відео-матеріали, демонстраційні матеріали, зразки тощо);
- належне матеріально-технічне забезпечення (наявність обладнання/ програмного забезпечення для проведення лабораторних робіт, комп'ютерних практикумів).

2.10. Послідовність дій з формування кафедральних Ф-Каталогів:

- 1) до 01 жовтня поточного навчального року на факультеті створюється робоча група під керівництвом голови методичної комісії для розробки та/або оновлення переліку навчальних дисциплін кафедральних Ф-Каталогів;
- 2) робоча група аналізує запропоновані кафедрами вибіркові навчальні дисципліни за основними критеріями (див. п. 2.8);
- 3) сформовані робочою групою кафедральні Ф-Каталоги після ухвалення Вченої ради факультету подаються на розгляд Методичної ради Університету в листопаді поточного навчального року;
- 4) за рекомендацією Методичної ради Університету кафедральні Ф-Каталоги затверджуються проректором з навчальної роботи;
- 5) затверджені в установленому порядку кафедральні Ф-Каталоги розміщують в грудні-січні поточного навчального року на офіційних сайтах відповідних кафедр та факультету для ознайомлення здобувачів.

3. ПРОЦЕДУРА ЗДІЙСНЕННЯ ВИБОРУ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

3.1. Процедурі вибору здобувачами навчальних дисциплін передують їх ознайомлення із порядком, термінами, особливостями запису на вивчення

запропонованих навчальних дисциплін та з умовами формування навчальних груп для вивчення вибірових навчальних дисциплін кафедральних Ф-Каталогів.

3.2. До початку процесу обрання здобувачами навчальних дисциплін науково-педагогічні працівники кафедри, що забезпечують викладання навчальних дисциплін Ф-Каталогу, за заявкою кураторів академічних груп можуть проводити (у позанавчальний час) для здобувачів презентації запропонованих до вибору дисциплін. Також, за потреби, можуть надаватися консультації щодо формування індивідуальної освітньої траєкторії, реєстрації акаунтів тощо.

Здобувачі ступеня бакалавра

3.3. Вибір дисциплін з кафедральних Ф-Каталогів студентами першого (бакалаврського) рівня ВО здійснюється на початку весняного семестру другого курсу (обрані дисципліни вивчатимуться у наступному навчальному році). Узагальнені результати використовуються для формування робочих навчальних планів та індивідуальних навчальних планів відповідних років підготовки.

3.4. Процедура вибору навчальних дисциплін з кафедральних Ф-Каталогів студентами першого (бакалаврського) рівня ВО включає такі етапи:

- 1) здійснення здобувачами вищої освіти вибору дисциплін шляхом анкетування (Додаток 2). Тривалість вибору – **не менше двох тижнів**. Дати початку та закінчення анкетування визначаються щорічно розпорядженням по факультету електроніки. Етап здійснюється та контролюється кураторами груп з метою забезпечення участі всіх студентів у процедурі вибору дисциплін;
- 2) опрацювання результатів вибору дисциплін, повідомлення здобувачів про результати вибору кураторами навчальних груп, оприлюднення результатів на сайтах кафедр протягом тижня після проведення анкетування; формування навчальних груп для вивчення кожної дисципліни
- 3) повідомлення кожного студента про підтвердження його вибору на першому етапі обрання навчальних дисциплін кафедральних Ф-Каталогів або про неможливість формування групи для вивчення обраної ним навчальної дисципліни.

3.5. У разі неможливості формування навчальної групи для вивчення певної дисципліни, студентам надається можливість або здійснити повторний вибір – приєднавшись до вже сформованих навчальних груп, або опанувати обрану дисципліну індивідуально з використанням змішаної форми навчання та індивідуальних консультацій (можливість надається за обґрунтованою заявою студента та рішенням кафедри, яка забезпечує викладання цієї дисципліни).

3.6. Анкети здобувачів вищої освіти передаються до деканату факультету електроніки та зберігаються у навчальних картках здобувачів вищої освіти впродовж терміну їх навчання.

3.7. Якщо здобувач вищої освіти із поважної причини не зміг обрати дисципліни вчасно, або виявив помилку щодо свого волевиявлення, він звертається в деканат із заявою для запису на вивчення обраних ним дисциплін, надавши відповідні документи.

Здобувачі ступеня магістра

3.8. Вибір дисциплін з Ф-Каталогів студентами другого (магістерського) рівня ВО першого року навчання здійснюється на початку осіннього семестру. Обрані дисципліни вивчатимуться у весняному семестрі того ж року навчання та/або у осінньому семестрі наступного року. Узагальнені результати використовуються для коригування/формування робочих навчальних планів та індивідуальних навчальних планів відповідних років підготовки.

3.9. Процедура вибору здобувачами вищої освіти другого (магістерського) рівня ВО дисциплін є аналогічною п.п. 3.4–3.7.

Здобувачі ступеня доктора філософії

3.10. Процедура вибору здобувачами вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня дисциплін з кафедральних Ф-Каталогів здійснюється на початку осіннього семестру першого року навчання (обрані дисципліни вивчатимуться у весняному семестрі того ж року навчання) та на початку весняного семестру першого року навчання (обрані дисципліни вивчатимуться у наступному навчальному році). Узагальнені результати використовуються для формування відповідних робочих навчальних планів та індивідуальних навчальних планів.

3.11. Процедура вибору здобувачами вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня ВО дисциплін є аналогічною п.п. 3.4–3.7.

4. ОБРОБКА РЕЗУЛЬТАТІВ ВИБОРУ ДИСЦИПЛІН ТА ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ГРУП

4.1. Навчальні групи для вивчення вибіркових навчальних дисциплін мають бути чисельністю не менше:

- 5 осіб для першого (бакалаврського) рівня ВО;
- 1 особу для другого (магістерського) рівня ВО;
- 1 особу для третього (освітньо-наукового) рівня ВО.

4.2. Обмеження, передбачені пунктом 4.1 цього Положення, не поширюються на ті випадки, коли певну навчальну дисципліну кафедрального Ф-Каталогу обрали всі здобувачі, які навчаються за відповідною освітньою програмою або порушення встановленого обмеження не призводить до перевищення максимального педагогічного працівників відповідної кафедри.

4.3. Здобувач ВО, який знехтував своїм правом вибору, може бути записаний на вивчення навчальних дисциплін, обраних завідувачем випускової кафедри для оптимізації навчальних груп і потоків.

4.4. Якщо здобувач ВО із поважної причини не зміг обрати дисципліни вчасно, або виявив помилку щодо свого волевиявлення, він звертається до деканату із заявою для запису на вивчення обраних ним дисциплін, надавши документи, які засвідчують поважність причин.

4.5. Не допускається зміна обраних дисциплін після початку навчального семестру, в якому вони викладаються.

4.6. Розклад занять для вивчення обраних навчальних дисциплін кафедральних Ф-Каталогів формується деканатом факультету.

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1. Здобувачі вищої освіти, які поновилися або перевелися, здійснюють вибір дисциплін затвердженого робочого навчального плану поточного навчального року до формування наказу на поновлення/переведення та приєднуються до вже сформованих навчальних груп.

5.2. Процедура вибору дисциплін здобувачами вищої освіти, що навчаються за заочною та прискореною формами навчання, є аналогічною п.п. 3.4. – 3.7.

5.3. У випадку поновлення, переведення здобувача, допуску до занять після завершення академічної відпустки або у випадку навчання за скороченим терміном навчання, за письмовою заявою здобувача та згодою випускової кафедри:

- можливе перерахування результатів навчання вибіркокових дисциплін відповідно до «Положення про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів попереднього навчання» або «Положенням про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті»;
- можливе здійснення вибору дисциплін шляхом анкетування приєднавшись до вже сформованих навчальних груп (тобто, якщо на момент поновлення, переведення здобувача робочий навчальний план на поточний навчальний рік вже затверджений, то вибір здійснюється серед тих дисциплін, які увійшли до РНП).

5.4. Положення набирає чинності з моменту його затвердження.

5.5. Контроль за виконанням Положення покладається на заступника декана з навчально-методичної роботи.

5.6. У випадку внесення змін або доповнень у державні нормативно-правові документи, що регламентують питання цього Положення, у відповідні пункти Положення вносяться зміни.

ФОРМА опису навчальної дисципліни вільного вибору кафедрального Ф-
Каталогу

Освітня програма	
Дисципліна	
Рівень вищої освіти	
Курс	
Семестр	
Обсяг у кредитах ЄКТС	
Мова викладання	
Кафедра	
Викладач	
Вимоги до початку вивчення	
Що буде вивчатися	
Чому це цікаво/треба вивчати	
Чому можна навчитися (результати навчання)	
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	
Інформаційне забезпечення	
Форма проведення занять	
Семестровий контроль	

АНКЕТА для обрання вибірових навчальних дисциплін

Навчальний рік	
Ступінь вищої освіти	
Освітня програма	
Форма навчання	
Група	
Курс	
ПІБ здобувача вищої освіти (повністю)	

Навчальні дисципліни професійної та практичної підготовки

1. Вибіркова освітня компонента 1.
2. Вибіркова освітня компонента 2.
3.

Дата

Підпис